

w sprawie wniosku Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 143/2026 dnia 12 marca 2026 r. w sprawie oceny programowej kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna prowadzonego na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 3 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 143/2026 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 marca 2026 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie nie w pełni umożliwia studentom kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym. Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowione w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie — zostało spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 3 lat uzasadnia uchybienie w zakresie wymienionego wyżej kryterium, które zostało spełnione częściowo:

Procedura dyplomowania nie zapewnia powstawania prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym lub wdrożeniowym. Powstające na kierunku prace dyplomowe nie są dostosowane do praktycznego profilu studiów, a w konsekwencji do praktyki w obszarach działalności pedagogicznej oraz zawodowego rynku pracy pedagoga, ze względu na niewłaściwe: cele pracy, wykorzystanie ramy teoretycznej do badań praktyczno-wdrożeniowych, problematykę pracy, strukturę, sposób aplikacji do praktyki pedagogicznej.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia dokonała zmian w procedurze dyplomowania, która obecnie wskazuje na konieczność powstawania prac o charakterze aplikacyjnym lub wdrożeniowym.

Podjęte działania naprawcze zmirzają w prawidłowym kierunku, lecz aby zweryfikować ich skuteczność, konieczne jest przeprowadzenie kolejnego postępowania oceniającego w ciągu 3 lat.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła jak niżej.

„Uczelnia podziela stanowisko, iż w przypadku profilu praktycznego szczególne znaczenie ma aplikacyjny lub wdrożeniowy charakter prac dyplomowych. W tym kontekście pragniemy wskazać, że:

1. Na kierunku dominowały do tej pory prace o charakterze badawczym, koncentrujące się na analizie, interpretacji oraz rozwijaniu wiedzy w danej dziedzinie. Są jednak realizowane także prace dyplomowe posiadające komponent wdrożeniowy, które powstają we współpracy z konkretnymi instytucjami edukacyjnymi, w szczególności przedszkolami oraz szkołami podstawowymi, co zapewnia ich bezpośrednie odniesienie do realnych problemów dydaktyczno-wychowawczych. Badania prowadzone są w oparciu o analizę funkcjonowania konkretnych placówek edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, co zapewnia ich osadzenie w realiach praktyki. Wyniki prac obejmują sformułowanie rekomendacji możliwych do bezpośredniego wdrożenia w działalności tych placówek.

Przykłady prac z komponentem wdrożeniowym:

- Formy współpracy szkoły z rodzicami na podstawie badań przeprowadzonych w Szkole Podstawowej nr 1 w Zespole Szkół w Szczekocinach
- Lęk szkolny wśród uczniów w wieku wczesnoszkolnym (na podstawie badań w Szkole Podstawowej w Niegowie)
- Funkcjonowanie dziecka uchodźczego w polskiej szkole (na podstawie badań w Szkole Podstawowej nr 12 w Częstochowie)
- Wykorzystanie walorów Częstochowy w realizacji przedmiotu: edukacja regionalna w klasach I-III szkoły podstawowej.

Po przeprowadzeniu wizytacji Uczelnia wdrożyła kompleksowe działania doskonalące, które mają charakter systemowy i trwałe, a ich celem jest pełne zapewnienie aplikacyjnego i wdrożeniowego charakteru prac dyplomowych.

Wszyscy promotorzy zostali zobowiązani do realizacji prac dyplomowych wyłącznie w formule aplikacyjnej i wdrożeniowej. Wprowadzone rozwiązania nie mają charakteru incydentalnego, lecz stanowią trwałą zmianę organizacji procesu dyplomowania. Wdrożone działania przynoszą konkretne efekty jakościowe, polegające na:

1. zapewnieniu, że każda praca dyplomowa zawiera jasno określony cel praktyczny oraz odnosi się do realnych problemów funkcjonowania placówek edukacyjnych,
2. powiązaniu procesu dyplomowania z konkretnymi instytucjami edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w których prowadzone są badania i wdrażane proponowane rozwiązania,
3. obowiązkowym formułowaniu wniosków i rekomendacji możliwych do bezpośredniego zastosowania w praktyce,
4. eliminacji możliwości powstawania prac o charakterze wyłącznie teoretycznym, niezgodnych z profilem praktycznym studiów.

Dodatkowo przeprowadzono szkolenia dla kadry dydaktycznej w zakresie przygotowywania prac o charakterze aplikacyjnym i wdrożeniowym (kolejne zaplanowano na kwiecień 2026 r.). W ramach Kierunkowego Zespołu Jakości Kształcenia została powołana Komisja ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych (załącznik nr 1), która istotnie wzmocni proces przygotowywania prac o charakterze wdrożeniowym poprzez wprowadzenie systemowej, wieloetapowej kontroli ich jakości i zgodności z profilem praktycznym kierunku. Do jej kluczowych zadań należeć będzie m.in. opiniowanie tematów prac pod kątem ich potencjału aplikacyjnego, ocena konspektów ze szczególnym uwzględnieniem proponowanych rozwiązań praktycznych, a także monitorowanie postępów prac na etapie ich realizacji. Dodatkowo przewidziano prowadzenie losowej kontroli jakości prac oraz formułowanie rekomendacji służących dalszemu doskonaleniu procesu dyplomowania.

W ocenie Uczelni powyższe działania w sposób systemowy i kompletny eliminują zidentyfikowane uchybienie oraz zapewniają pełną zgodność procesu dyplomowania z profilem praktycznym kierunku.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz w pozostałych dokumentach powołanych przez Uczelnię jako obejmujących jej stanowisko wobec zarzutów, Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i opis działań naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu.

Praca dyplomowa na kierunku studiów o profilu praktycznym powinna być samodzielnym opracowaniem zagadnienia praktycznego, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy są ostateczną weryfikacją osiągniętych efektów uczenia się przez studenta, ujętych w koncepcji studiów. Zarzut dotyczący niezgodności charakteru pracy magisterskiej z profilem studiów ma zatem charakter rudymenarny i z tego powodu uchybienia w tym zakresie traktować należy jako zasadnicze, bo rzutujące na realizację całego programu studiów.

Prezydium PKA zwróciło należytą uwagę na działania naprawcze podjęte przez Uczelnię, które generalnie idą w dobrym kierunku, aczkolwiek należy zastrzec, iż nietrafny jest argument Wnioskodawcy dotyczący tematów przygotowanych na kierunku prac dyplomowych. Podane tytuły prac, którym towarzyszą uzupełniające informacje dotyczące miejsca realizacji badań nie pozwalają na uznanie ich aplikacyjnego/wdrożeniowego charakteru. Przeciwnie, świadczą o jednoznacznie, wyłącznie badawczym charakterze prac, właściwym dla profilu ogólnoakademickiego. Operowanie przez Wnioskodawcę takim argumentem wskazuje na utrzymujący się po jego stronie brak zrozumienia dla istoty prac dyplomowych na profilu praktycznym.

Prezydium PKA zważyło, iż ocena skuteczności nowych rozwiązań organizacyjnych będzie możliwa dopiero w odniesieniu do kolejnych roczników osób studiujących. W taki sposób należy ocenić działania naprawcze w postaci zobowiązania promotorów do realizacji wymogu aplikacyjności prac dyplomowych, podjęcia (kontynuowania) szkoleń dla pracowników związanych z zapewnieniem jakości prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym, a także powołania w ramach Kierunkowego Zespołu Jakości Kształcenia Komisji ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych.

Opiniowanie tematów prac pod kątem ich cech aplikacyjnych powinno być realizowane od początku prowadzenia studiów o profilu praktycznym, a tego na Uczelni ewidentnie zabrakło (wszystkie analizowane w ramach oceny programowej prace dyplomowe nie nosiły cech

właściwych dla profilu praktycznego). To wskazuje na wadliwość systemu zapewniania jakości kształcenia i budzi zasadną wątpliwość, co do jego dalszego funkcjonowania. Zwraca też uwagę, iż Uczelnia nie dokonała żadnych zmian w zakresie rozwiązań wewnętrznych programu studiów i regulaminu studiów, dotyczących doboru tematyki prac i zapewnienia jej aplikacyjnego (wdrożeńowego charakteru). Od strony formalnej, działania naprawcze ograniczone są głównie do powołania kolejnej komisji, jednak bez klarownego wyposażenia jej w adekwatne narzędzia prawne. Pogłębia to wątpliwość co do skuteczności podjętych działań naprawczych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Prezydium PKA stwierdza tym samym brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 3.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

W odniesieniu od kryterium 3:

Zaleca się zapewnienie powstawania na kierunku prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym lub wdrożeniowym.

§ 2

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2028/2029.

§ 4

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej